

آبلما سوزلری

ده لی اینک و نردیگی سوتی جالایار!

قویونو کسمه میش ده ریستی سویرا!

اینک گوز انله مه سه کل آتیلماز!

کنچی جان دردینده قصاب پیی آختایر!

کنچی نین گوئونه اراق تؤکسن گنده ر قورددان ده ده مالی ایسترا!

اولو دالیسینجا دانیشمازلارا!

اؤلومه چاره یوخذور!

عززاتیل ایلا پاسور اوناییرام!

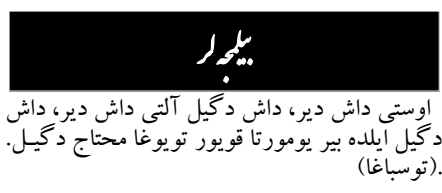
اونون باشندان حالوا ایسی گلیر!

اولونو باشینا بیراخسان تابوتی بلر!

اولو دوروب مرده شورون اوژونو یویرور!

اؤلصک اؤلمکدیر بو نه خیر یلداماقدیر؟!

جمعه آخشامی اؤلولر آزاددیر!

اوستی داش دیر، داش دگیل آلتی داش دیر، داش دگیل ایله بیر یومورتا قویور تویوغا محتاج دگیل.

(توسباغا)

قارادی، قیرمیزی، دورنگی دی گاه یرسیر، گاه اکلتیر، بس دیه سن فرنگی دی گنجه لر اوساز چالار من اونبارام گونولر من ایشیمش او بنگی دی. (میغ میغا)

آغ قالا، قارا توخوم الیم ایله اکیره م دلیسم ایله بیچیره م.(بازی)

ساری-ساری صاندیقلاز ایچی دولو فیندینقلار. (قاباتق)

ایققلاری آریجا باشیندا کلمی قارنیندا وره می بالالارین بیغار باشینا اوتوروب آغلاز.(ساماور)

تاب بو نه دی تاپماجا: ایققلاری یاپماجا گوزلری پیلاجا؟ (دوه)

آهانای های آهانای گزر جمله جهانی گتیره لر نولدورمگه نه ائی وار نه قانی؟ (یوخو)

تبارشر

حضرت علی (ع)

غضنناک اولاندا حیدر کرار ،
دولدولونه غم چیناری چکیدی .
ملککل عرشده توتدولار قرار ،
کافرلر ایلتدن زاری چکیدی .

چانیم قوربان اولسون شاه حیدره ،
آئی دولدول ، ذوالفقارا ، قنبره ،
شاه صنعان گتندی او شهره زره ،
شاهیم اوردا ناری چکیدی .

جبرئیل عرشدن گتیردی ندا ،
یتریدی معراجه جیبیب خدا ،
مرحبین جنگینده او شیر خدا
کافر اوسته ذوالفقاری چکیدی .

خسته قاسیم بنته اولوب علما ،
قویودور باشینا تره عمامه
منیم مولام شاه مردان اماما ،
جلیل پیشکاش ذوالفقاری چکیدی .

تسلی

هله عؤمر و موزون نه بازی اولوب ،
هله بو دونیادا نه یاشامیشیق
بیزیم پاییمیزا چاتاسی اولوب
تسللی بیر قاشیق باومید بیر قاشیق .

دئمه کی عؤمر و موز کئنجی یاربدان ،
بیز بینته اومیدلی گونلر یارییق .
بیز کی گلّه جگه ایلام ساربدان
دونایین ان وارلی آداملارییق !

چهارشنبه ۳۱ خرداد ۱۴۰۲ * ۲۱ ژوئن ۲۰۲۳ * ۲ ذی الحجه ۱۴۴۴ * سال سی و دوم (اوتوز ایکینجی ایل) * (شماره (سایي) : ۵۷۹۳

اویات

گؤز

ای گؤز! اول نرگس خونخواره نگاه اتتمه داهی
روزگاریم غم هجر ایسه سیاه اتتمه داهی

ای گوزوم باشی، بو سرگشته لیگن، ترکین قیل
سرو قسامت لره قطع سسر راه اتتمه داهی

نثرلری بیز

سحر خیایو

سحر ،خیایو در سال ۱۳۴۶ شمسی در شهرستان مشکین شهر و در منطقه خیویو چشم به جهان گشود وی تحصیلات ابتدایی و متوسطه خود را در مشکین شهر به پایان رساند
خیایو که در سال ۱۳۶۵ شمسی موفق به اخذ مدرک کارشناسی زبان و ادبیات عرب از دانشگاه تربیت معلم شده بود، به دبیری در مدارس خیویو اشتغال دارد از او آثاری در دست است که از آن جمله میتوان به شعر کلاسیک و شعر آزاد در ترکی اشاره کرد.

طنز

سانما بائلیزجا انله گولمه چه دیر، خنده دی طنز
آغریدان جانیمی سورتوب، توپورن زنده دی طنز
ظاهیری گولمه چه دیر ،بطنی آچی قایناغی دیر
بس کی بو ظاهریمیزدن گنده شرمنده دی
طنز یوموشاقیق سؤزلرین آلتیندا آلاو ، کوزدو یاتب
یاتی باشلاری ، کسه ن یوموشاق اولان پنه دی
طنز لا علاج دردینه گاها گولر آدم بالاسی
هن آچی گولمه چه دیر آغریدان آکنده دی
طنز گولمه ین لیلره زورلا گولوشو رسم الله بیر
انلیمین قاره گونوندن قارا پرونده دی
طنز دردی باشدان آشان «فروز» گولر، جان دردی
پیشمه میش کوت ،اولوان ایت خوره بی کونده دی
طنز

*قابناق:۶۰۰شاعر دن طنز شعرلر کتابی

دوه تورودونیا سئ

اون ایکینجی بوی

ایچ اوغوزا داش اوغوزون دؤنوکسه چبخماسی و به یره بین اولدوبوی .

گنجمیش ساییی نین آردی و...

خدايی تعالی آفتاب دولت را در برجهای ترکان تابان ساخت و به فرمانروائی ایشان دوابر آسمانها را به گردش در آورد و ایشان را ترک نامید و بر کشور فرمانرواگردانید و پادشاهان زمان ساخت و زمام امور مردم روزگار را در کف ایشان نهاد و برای خدمت مردم آماده گردانید و بر اجرای حق تأیید بخشید و گرمای گردانید کسانی را که به ایشان وابسته گشتند و در پیش ایشان به کوشش برخاستند و افرادی از آنان را به نهایت مراد و آرزو رسانید و از گزند و آزار فرومايگان ایمن و بر کنار داشت هر خردمند را محقق کشت که راه مضمون ماندن از اصابت تیر آنان گزرایدن به شیوه و روش ایشان است و هیچ وسیله ای در نیل به این مقصود بهتر از سخن گفتن به زبان ایشان و رساندن به گوشهانشان و دلجوئی از دلهاشان نیست ..

دیوان لغات الترک ون مقدمه سی فارس

دیلبنده

روایت کرده که چون آن حضرت نشانه های رستاخیز و فتنه های آخرالمان و خروج ترکان غزرا بیان م فرمود ،-زبان ترکان را بیاومزید ...اگر ای حدیث درست باشد- بر عهده آن دوراوی -بس آموختن زبان ترکی از واجبات خواهد بود .
اگر درست نباشد خرد اقتضا کند که آن زبان را فراگیرند .

مترجم محترم این کتاب در مقدمه همین کتاب به ذکر تاریخ استنساخ نوسخه عبارتی را از مؤلف نقل می کند که حاوی سال تألیف کتاب است بدین شرح:
(از نوشتن این پرداخت بنده نیازمند به خدای تعالی محمد بن ابی بکر بن ابی الفتح الساسوی هس دمشقی که بیخشاید خدای او را، در روز بکشنبه بیست و هفتم از شوال سال ششصد و شصت و چهار از نوسخه ای که آن به خط مؤلف کتاب بود و در پایان آن بدین صورت گفته:آغاز کردم به تألیف در نخستین روز از ماه جمادی الاولی از سال چهار صد و شصت و چهار پایان گرفت .
سون

زندگینامه امام حسین(ع)

بویوردی ایاجازه و نرورسن که من دانیشام ؟

دندی دانیش و لکن هذیان دئمه .
بویوردی منیم بیر مقامیم وار که هذیان دنترم .

پس بویوردی ای یزید سنی آللهه آند و نرورم دی گوروم پیغمبر اگر بیزی بو وضعیت گورسه نه حالا قالار ؟

پس جناب فاطمه حضرت سیدالشهدا علیه السلامین قیزی بویوردی ای یزید آیا پیغمبرین قیزلارینی اسیر ایللر ؟
مجلسده اولان جماعت و یزیدن اهلبیتی بو کلمه لرین انشیتماقیدان آغلا دیلار، انله که اولارون آغلاماق سسلری قوزاندی .

پس یزید حکم ایلدی که ایپلری کسدیلر و زنجیرلری آچدیلاز .
شیخ جلیل علی بن ابراهیم القمی حضرت صادق علیه السلامین روایت ایلیوب که چون حضرتن مبارک باشی حضرت علی بن الحسین و اسیرلرین یزیدین مجلسینه وارد اولدی، علی بن الحسین علیه السلامین بوینوندا زنجیر واریدی .

یزید حضرته دندی ای علی بن الحسین اللهه جوخ شوکور که آتایو نولدوردی .
حضرت بویوردی لعنت او آداما اولسون که مننیم آتامی نولدوردی .
یزید چون بو سؤزی انشیدنی غضبلندی و امر ایلدی که او جنابی نولدوره لر .

حضرت بویوردی اگر منی نولدورسن کیم پیغمبرین قیزلارینی منزل لرینه قیتیره جاق و حال اینکه مندن صورا آپری بیر محرم لری یوخذور .
یزد دندی سن اولاری منزل لرینه قیتیره جاقسان .
بس یزید بیر سنواند استندی و حضرتین زنجیرینی قیردی، اوندان صورا دندی ای علی بن الحسین آیا بولورسن ینه بو ایشی گوردوم ؟
بویوردی بلی ایستورسن آپری آدامین منیم بوینومدا مننی اولماسون .

یزید دندی اللهه آند اولسون که دوز دندون .

چون یزیدین قاباقیندا دوردولار حضرت سجاده علییه السلام یزیده

آشنایی بیشتر با مشاهیر آذربایجان

استاد سلیمی (موسیقی)

زندگي نامه

ادامه از شماره قبل و...

در سال ۱۳۴۲ ارکستر آذربایجانی رادیو ایران منحل شد ولی علی سلیمی به آهنگسازی ادامه داد.

موسیقی آریلیق براساس شعری از رجب ابراهیمی (فرهاد) محصول این دوره‌است که رشید بیهودوف نیز آن را در باکو اجرا کرده‌است. علی سلیمی درباره ترانه آریلیق می گوید: درد و غمی که به خاطر جدایی از سرزمین مادری در بین مردم دو سوی ارس دیده می‌شد، مرا ترغیب می کرد تا ترانه‌ای برای این موضوع بنویسم. زمانی که نه رژیم پهلوی و نه حکومت سوسیالیستی اجازه دیدار از ارقام آن طرف ارس را به ما نمی‌دادند.

سلیمی در سال ۱۳۵۸ به عنوان رهبر ارکستر رادیو و تلویزیون مرکز تبریز انتخاب و تا زمان مرگ در این سمت فعالیت کرد. در ضمن فعالیت در ارکستر تلویزیون، اقدام به تأسیس آموزشگاه خصوصی موسیقی کرد که هنرآموزان بسیاری در آن آموزشگاه به آموختن موسیقی پرداخته‌اند.

از آثار مکتوب علی سلیمی می‌توان به متن تار آذربایجانی اشاره کرد. از ویژگی‌های این کتاب آموزشی این است که تکنیک‌های نواختن تار آذربایجانی به روش پیشینیان ارائه شده‌است.

در حال حاضر استفاده از چهار انگشت دست چپ برای گرفتن سیم در جمهوری آذربایجان رایج است و در متن سعید رستم‌و نیز گرفتن سیم با چهار انگشت ارائه شده‌است. در متن سلیمی از پنج انگشت دست چپ

تحقیقی

ادامه از شماره قبل و...

اما شاید جالبتر از همه سخن دیگری از طبری باشد که آذربایجان را سرزمین ترک نامیده است. وی در وقایع سال ۱۰۰۴ هجری مینویسد: و فی هذه السنه غزا الجراح بن عبدالله الحکمي و هو امیر علی آرمینیه و آذربایجان ارض التریک فتح علی پدیه بلنجرم و هزم التریک: و در این سال جراح بن عبدالله الحکمى جنگ کرد. او امیر ارمنستان و آذربایجان سرزمین ترکان بود. وی بلنجرم را با دستان خویش فتح کرد و ترکان را شکست داد. (طبری ج ۵ ص ۲۶۸)
مؤلف البدایه و الانتهاء نیز در ج ۹ ص ۲۵۶ به این امر اشاره کرده است.

ناصر-خسرو در سفرنامه خود تصریح می‌کند:در تبریز قطران نام شاعری را دیدم،شعری نیک می گفت،اما زبان فارسی نیک نمی دانست(گنزیده ی سفرنامه خسرو ص ۵).

علاوه بر وجود لغات ترکی در شعر قطران میتوان به لغت فرس اسدی

تاختا قیلینج

گنجمیش ساییی نین آردی و...

-قارداش، هله دایان، قوی قاباقجا من گندیم گلیم، سؤترا سن گنت!

شاهزاده قبول الله بیر. اوغلان قیزین یانینا گلپب اوئون آغزیندان اوفورور. همین ساعت قیزین آغزیندان بیر-بیری نین آردینجا اون بیر ایلان چوخیر.

هر بیرسی چیخدیقجا ایسته بری کی، اوغلانی وورسون. آمصا اوغلان زیرکلیک اندلیب، بر-بیر اون برینی ده اولدورور. سؤترا قواغیشنی قوزین آغزینا قویوب، گؤرور کی، بیر ایلان دا قالیب. خلاصه قایلیدیب اوغلانی قیزین یانینا گؤنلر بیر.

دئمه کی، بوندان قاباتق یزی کیمه ونرلر میش، اولینجی گنجهده ایلاتین بیری چیخبی اوغلانی اولدورورموش. بونونلا قیزی بر نئچه اره